

KİTAP İNCELEMESİ:

Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Grupların Krizler Avrupa'sına Yaklaşımları

Editör:

Zühal Ünalp Çepel

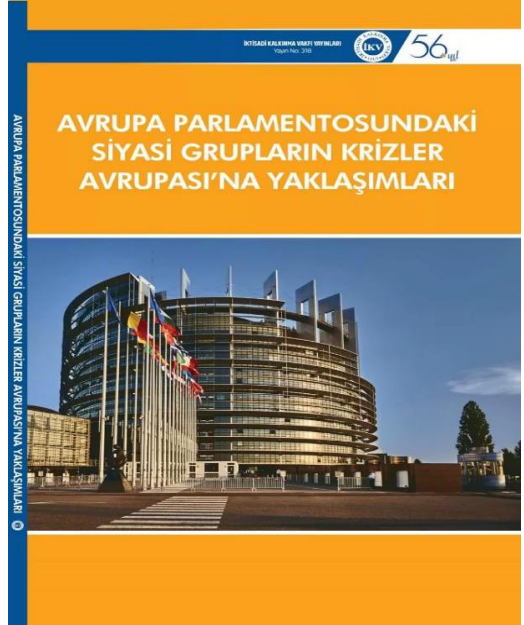
İktisadi Kalkınma Vakfı
Yayımları, İstanbul

Yayın No: 318, Ekim 2021

Dil: Türkçe

172 Sayfa

ISBN: 978-605-7756-13-8

Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Grupların Krizler Avrupa'sına Yaklaşımları, Zühal Ünalp Çepel tarafından derlenmiş ve 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrupa Çalışmaları Doktora Programı'nda Dr. Öğretim Üyesi olarak vermiş olduğu “Avrupa Birliği'nde Siyasi Partiler ve Siyaset” dersini alan doktora öğrencilerinin yazdığı bölümleri içeren bir eserdir. Dersi alan öğrencilerin de böyle bir çalışmaya katkıda bulunması dersin işleyişinin somut bir çıktısını göstermekte ve toplu şekilde hazırlanan bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Kitap sekiz bölümden oluşmaktadır. Kitabın ilk bölümü hariç diğer bölümler, Avrupa Parlamentosu'nda (AP) yer alan parti gruplarını¹ derinlemesine incelemiş; bu partilerin göç, Brexit, COVID-19, iklim krizi gibi krizlere karşı tutumunu ve partilerin Türkiye başta olmak üzere diğer ülkelerin Avrupa Birliği (AB) üyeliği sürecine karşı tavırlarını detaylıca anlatmıştır. Her bölüm sadece

¹Avrupa Halk Partisi (*European People's Party-EPP*), Sosyalist ve Demokratların İlerici İttifakı (*Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats-S&D*), Avrupa'ya Yenile Grubu (*Renew Europe*), Yeşiller ve Avrupa Özgür İttifakı (*Greens/European Free Alliance-Greens/EFA*), Kimlik ve Demokrasi Grubu (*Identity and Democracy Group-ID Group*), Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler Grubu (*European Conservatives and Reformists Group-ECR Group*), ve Avrupa Birleşik Solu/Nordik Yeşil Sol (*European United Left/Nordic Green Left - GUE/NGL*).

Brexit, göç, COVID-19 ve Türkiye'nin AB yolculuğunda ilgili partilerin tutumunu incelememiş; bazı yazarlar dijitalleşme gibi farklı konulara da değinmiştir. Bölümlerin çoğu eleştirel bir anlayıştan ziyade daha çok açıklayıcı bir yöntemle yazılmıştır. Tüm bölümlerin ortak yönü, parti gruplarını tarihsel olarak incelemeleri ve parti grupları ile ilgili bilgiler sağlamalarıdır. Çalışmanın bir diğer önemli özelliği partiler hakkında geçmişlerinden kurumsal yapılarına, seçim başarılarına ve de son yıllarda gelişen küresel ve bölgesel krizlerdeki tutumlarına kadar derinlemesine bilgilerin verilmesi sonucu Türkçe literatürde yer alan boşluğun kapatılmasıdır. Kullanılan dil genel olarak duru ve açıklayıcıdır.

AP, AB kurumları arasında halk tarafından doğrudan seçilen tek organdır. Kuruluşu 1950'li yıllara kadar dayanan AP'nin yapısı, tarihsel olarak değişim göstermiştir. AP'nin yıllar içinde, yetki bakımından güçlenmiş olduğu söylenebilir. 1979'da ilk direkt seçimler yapılmış ve parlamenter sayısı da günümüze gelene kadar farklılık göstermiştir. AP, günümüzde 705 üyeye sahiptir ve AP'nin başkanlığını Roberta Metsola yapmaktadır. Almanya 96 üye ile en fazla üyeye sahipken, Malta en düşük üye sayısına (6) sahiptir. AP içerisinde günümüzde yedi Grubun yanı sıra bağımsızlar da yerini almaktadır. Kitaptaki makaleler bu bilgilerden yola çıkarak AP'de yer alan parti gruplarının belirli kriz ve meselelere yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Kitabın ilk bölümünde Zühal Ünalp Çepel, “Avrupa Birliği Siyasetinde Avrupa Parlamentosunun Rolü ve 2019 Seçimleri” başlıklı çalışmasında AP'nin tarihsel sürecini, kurumsal yapısını, yetkilerini, parti gruplarını, siyasi grup oluşturma şartlarını, seçim sistemini ve sıklığını değerlendirmektedir. Bölümde, AP'nin AB demokrasisi ve Avrupa halkı için önemine vurgu yapılmaktadır. Ünalp Çepel, ayrıca, Avrupa vatandaşlarının AP seçimlerine katılım oranlarına ve bugüne kadar gerçekleşmiş seçimlere de değinmektedir. Yazar, AP'nin demokratik açığına da vurgu yapmıştır. AP'nin ulusal parlamentolara göre yasa tasarısı hakkının bulunmadığının altını çizen Çepel, Parlamento'nun zamanla özellikle 1987 Avrupa Tek Senedi, 1992 Maastricht Antlaşması, 1997 Amsterdam Antlaşması ve 2009 Lizbon Antlaşması ile AB içinde daha etkin olduğunu anlatmaktadır. Bu bilgilerden anlaşılacağı üzere kitabın ilk bölümü açıklayıcı bir araştırmanın ürünüdür. Bu bölüm, kitabın bütünü için bir temel oluşturmakta ve partilerin yapıları hakkında kısa bilgiler sunmaktadır.

Kitabın ikinci bölümünde Elif Cemre Beşgür, Hristiyan demokratlar olarak bilinen *Avrupa Halkları Partisi*'ni (*European People's Party-EPP*) incelemiştir. EPP'nin AB entegrasyonuna olan katkısını belirten Beşgür, bu Grubun AP'de önemli karar alıcılar arasında olduğunu ifade etmiştir. Beşgür EPP'yi incelerken tarihsel arka planına, kurumsal yapısına ve değerlerine odaklanmıştır. Aynı zamanda Beşgür, Grubun Türkiye'nin AB üyeliği sürecine ve krizlere karşı tutumuna da değinmiştir. Yazar, partinin temel düşüncesinde “insanın ahlaki

olarak Tanrı’ya karşı sorumluluğu; siyasi olarak ise topluma karşı sorumluluğu” (s. 26) ifadesinin yer aldığını vurgulamıştır. Beşgür, AB yanlısı olan Grubun AB’nin derinleşmesini, federal bir Avrupa’yı desteklediğini belirtmiştir. Öte yandan, EPP’nin kültürel konularda muhafazakâr tutum sergilediğini ve iktisadi ve sivil haklar konusunda özgürlükçü bir yapıya sahip olduğunu da vurgulamıştır. Göç konusunda güvenlikleştirmeyi ön planda tutan Grup, göçün AB seviyesinde düşünülmesi ve üçüncü ülkelerle iş birliği içerisinde çözülmesi gerektiğini savunmaktadır. Partinin göç politikasını açıklayan Yazar, bu politikayı eleştirmekten kaçınmıştır. Göçü sadece güvenlik temelinde düşünmek çözüm üretmediği gibi sorunu daha da karmaşık ve içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Grup, Brexit’in gerçekleşmesini istememiş ve referandumdan sonra Birleşik Krallık (BK) için ayrıcalıkların olmaması gerektiğine dair sert tutumundan ödün vermemiştir. COVID-19 krizinde de AB temelinde bir çözüm için direten Grup, bu krizin AB derinleşmesi için bir fırsat olduğunu düşünmüştür. Yazarın vurguladığı gibi genişlemeyi de destekleyen Grup, Hristiyan ve Yahudi değerleri önelemektedir. Bu yüzden Grup, Batı Balkanların AB’ye üyeliğini desteklerken, Türkiye’nin AB üyeliğine sıcak bakmamakta ve Türkiye’yi bölgede iş birliği için önemli bir ülke olarak görmektedir. AB’nin genişlemesinde üyelik kriterlerinden ziyade din temelli düşünmek veya üyelik kriterlerini sadece Hristiyan değerleri olarak görmek AB’nin belirttiği temel normlarına, prensiplerine ve değerlerine aykırılık teşkil eden bir durumdur. Yazarın partinin Türkiye’ye karşı kemikleşen politikasına değinmesi oldukça önem arz etmektedir. Beşgür, partiyi incelerken bu sorunlara vurgu yapmış ve belirtilen krizlere karşı partinin tavrını açıkça göstermiştir.

Sonraki bölümde Sadık Demirbağ, “Kriz Dönemlerinde Avrupa Solu: Sosyalist ve Demokratların Krizlere Yönelik Yaklaşımları ve Çözüm Önerileri” adlı çalışmasında Sosyalist ve Demokratların İlerici İttifakı (*Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats-S&D*) hakkında bilgiler sunmuştur. Yazar, tarihsel arka planda Avrupa Topluluğu’nun Sosyalist Partilerine, Avrupa Topluluğu Sosyalist Partileri Konfederasyonu’na ve Avrupa Sosyalist Partisi’ne değinmiştir. Yazar, Sosyalistlerin AP’de S&D çatısı altında olduğunu, S&D’nin 34 partiyi içerisinde barındırdığını ifade etmiştir. Yazar, S&D grubunun, Brexit’in sadece AB’ye zarar vermeyeceğini, aynı zamanda BK için de olumsuz olacağını ileri sürdüğünü dile getirmiştir. Göç krizinde S&D grubu, sorunların Birlik düzeyinde ve uluslararası alanda dayanışmayla çözülebileceğine işaret etmiştir. Yasadışı göçü önleyici politikaları savunan Grubun çözüm önerisi kapsamlıdır. Grup tarafından öne sürülen; AB ve üye ülkelerin yanı sıra uluslararası aktörlerin sürece dâhil edilme önerisi dikkat çekicidir. Ayrıca Grup, göçten kaynaklanan sorumluluğun üye ülkelere de paylaşılması gerektiğine vurgu yapmıştır. Demirbağ’ın partinin Brexit sorununa karşı kapsamlı politikasını ve AB’nin güvenliği ile göçmenlerin hakları arasındaki detaylı politikalarını resmetmesi yerinde olmuştur. Grup, COVID-19

sorununa karşı da uluslararası dayanışmanın gerekli olduğunu bildirmiştir. Grubun, COVID-19 krizinin AB için ekonomik kayıplarını dile getirmesi, sosyal ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması gerektiği anlayışı önemlidir. Yazar, yönetim kültürü içerisinde sorunlara çözüm bulmayı amaçlayan S&D Grubunun politikalarını ılımlı bulmaktadır. Demirbağ, kriz dönemlerinde Grubun önerilerini bütünleşme sürecinin sürdürülebilirliğinin kanıtı olarak görmektedir. Yazarın ifadelerinden anlaşılacağı üzere kapsamlı politikalara sahip olan parti, farklı politik anlayışlar ve alternatif çözümler sunmaktadır. Yazar, bu konuları detaylı bir şekilde anlatmış, ancak, partinin Türkiye'nin AB üyelik sürecindeki düşüncelerine ise değinmemiştir.

Adem Kurtar, “Başka Bir Avrupa Mümkün: Avrupa Birleşik Solu/Kuzey Yeşil Solu”² başlıklı bölümde 1990’larda oluşan kapitalist sistemi ve geleneksel sol ideolojisini eleştiren Birleşik Sola odaklanmıştır. Yazarın üzerinde durduğu gibi Grup, ekonomik sorunları ve çevre meselelerini öncelik haline getirmiştir. Grup, ekonomi için “ekonomik adalet”, ekolojik durum içinse “iklimi değil sistemi değiştir” sloganlarını benimsemiştir. AB’nin piyasaların durumuna göre şekillendiğini belirten Grup “başka bir Avrupa mümkün” söylemine sahiptir. Eş başkanlık sistemiyle yönetilen Grup, toplumsal cinsiyet eşitliğine sık sık vurgu yapmakta ve demokratik sosyalizm prensibini benimsemektedir. Yazar, AB’nin mevcut durumunu eleştiren Grubun, Avrupa entegrasyonuna karşı gelmediğini ancak AB’nin halkın projesi haline gelmesi gerektiğini düşündüğünü ifade etmektedir. Bu durum, Yazarın işaret ettiği gibi Avrupa şüpheci bir tutumu yansıtmaktadır. Birleşik Sol, Macaristan ve Polonya’dan parlamenterleri bulunmamasına rağmen bu ülkelerdeki otoriter sağ yükselişini dikkatle takip etmektedir. Yazarın bu iki ülkede bulunan aşırı sağ yönetimlerinin dezavantajlı gruplara karşı tutumlarına değinmesi çalışmanın farklı bir boyutunu ortaya çıkarmıştır. Yazar, Grubun Türkiye’nin AB üyeliğine mesafeli davrandığını ancak bu tutumun sebebini din temelli anlayıştan ziyade aşırı sağa bağladığını belirtmiştir. Grubun bu tutumu diğer partilerden farklıdır. Grup, göç konusunda ise göçmenlerin lehine politikalar tasarlamakta ve göçmenlerin ekonomik, kültürel ve toplumsal olarak AB’ye katkı sağlayabileceğine inanmaktadır. Grup, Kale Avrupası söylemi yerine Kale Yok Avrupa (*No Fortress Europe*) söylemini benimsemiştir. Yazarın haklı olarak eleştirdiği tutum ise Grubun göç konusunda üçüncü ülkeleri tam olarak hesaba katmaması olmuştur. Çünkü sorun en önemli parçalarından biri göç veren ülkelerdir. COVID-19 krizinde de kişisel hayatın gizliliğinin eksikliği üzerinde duran Grup sorunun çözümünde neoliberal politikaların yetersiz kaldığını ifade etmiştir. İklim dâhil, çoğu sorunun temelinde kapitalizm olduğunu düşünen Grup, sistemin değişmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Ancak yazarın eleştirdiği gibi Grup Avrupa merkezli çok uluslu şirketlerin dünyanın farklı yerlerindeki faaliyetlerine göz yummuştur. Brexit

² *European United Left/Nordic Green Left-GUE/NGL.*

sürecine de farklı perspektiften bakan Grup, Kuzey İrlanda'nın BK'den ayrılmasını savunmaktadır. Nispeten genç sayılan Grubun düşüncelerini diğer parti gruplarının düşünceleriyle kıyaslayan, Grubun ayırt edici özelliğine değinen, partinin bazı politikalarının eksikliğini gösteren ve eleştiren Yazar, farklı bir bakış açısı sunmuştur. Bu açıdan, Türkçe literatürdeki boşluğun doldurulmasında katkı sağlamıştır.

Kıtabın bir sonraki bölümünde Burcu Kiper, *Politika Belirleyici İttifak: Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı'nı (Greens/European Free Alliance-Greens/EFA)* inceleyerek, 23 partinin Grup içerisinde olduğunu ve seçmenlerin çoğunluğunun genç, kadın, Kuzey ve Batı Avrupalı, şehirli ve geliri yüksek kişilerin olduğunu belirtmiştir. Yazarın ifade ettiği gibi Grup, adil, kadın erkek eşitliğine dayanan ve sürdürülebilir demokratik bir toplum söylemlerini kullanmaktadır. İttifaktaki üç ana akım, Yeşiller, Avrupa Özgür İttifakı ve Korsan Partiler'dir. Eko-politik inancı olan Grup; katılımcı demokrasiye, dijitalleşmeye, ekonomik kalkınmaya ve sosyal eşitliğe sıkça vurgu yapmaktadır. “Çevreye saygılı bir toplum inşa etmek” temel hedefleri arasındadır (s. 95). Yazar, Yeşillerin 1970'li yıllardan itibaren siyasi yolculuklarına başladığını, 1997 yılında G7'ye (*Group of Seven'a*) karşın P7 (*Poor Seven*) Yoksul Yedili Konferansı'nı organize ettiğinin ve fakir ülkelerin sözlere için bir platform oluşturduğunun altını çizmiştir. Yazar, Grubun 2009 yılında “Avrupa için Yeşil Anlaşma” adlı manifesto yayınladığını, 2019 yılında AB Komisyonu tarafından bu manifestonun bir benzeri olan Yeşil Mutabakata karar kılındığını belirtmiştir. Ancak Grubun, yeşil mutabakatın yeterince yeşil olmadığını düşündüğü ifade edilmiştir. Grup göç konusunda, AB üyelerinin sorumluluğu paylaşması gerektiğini, hem mültecilerle hem de sınır ülkeleriyle dayanışma ile çözümün olacağını belirtmektedir. Grup, COVID-19 krizini aşmak için çevre ve insanı merkeze alan bir çözüm gereklidir inancına sahiptir. Yazarın bahsi geçen konularda belirttiği üzere, partinin politikaları genel olarak insan haklarına odaklanmaktadır. AB Komisyonu'nun öncelikleri arasında sayılan Yeşil Mutabakat, iklim hedefleri ve dijitalleşme gibi konulara odaklanması partinin etkinliğini göstermektedir. Yazar, Grup içerisinde farklı parti ve düşüncelerin olmasının, anti-demokratik ve aşırı sağ politikalara karşı bir direnç gösterdiğini vurgulamıştır. Bu bölümde Grubun Türkiye'nin AB'ye üyelik perspektifine ve Brexit'e karşı tutumuna değinilmemiştir.

Sarp Kayrak, *Kimlik ve Demokrasi Grubunu (Identity and Democracy, ID)* incelemiştir. Üyeleri ağırlıklı olarak İtalya'dan Kuzey Ligi (*Lega Nord*), Fransa'dan Ulusal Cephe (*Front National*) ve Almanya'dan Almanya için Alternatif (*Alternative für Deutschland-AfD*)'ten oluşmaktadır. Yazar, bu partilerin AB düzeyinde temsilci çıkarmakta kendi ülkelerine kıyasla daha başarılı olduklarını ifade etmiştir. İrkçi, cinsiyetçi, sağ popülist ve din eğiliminde siyaseti kullanan, elitizm karşıtı olan Grup, AB vergilerine de karşıdır. Belirtilen bu eğilimleri AB kurumlarının içerisinde yer alan bir grubun göstermesi, AB

norm ve değerlerini zedeleyen bir unsur olarak düşünülebilir. “Egemenlikçilik” kavramına vurgu yapan Grup, “Avrupa şüpheliği” ve “Avrupa karşıtlığı” gibi söylemlerden kaçınmaktadır. Grup dini hassasiyetler çerçevesinde düşündüğünden Türkiye’nin Avrupa ülkesi olmadığını ve bu yüzden de Türkiye’nin AB ile olan üyelik müzakere sürecinin sonlanmasını gerektiğini iddia etmektedir. Bu yaklaşım da AB norm ve değerlerine karşı bir durumu oluşturmaktadır. Grup aynı zamanda iklim karşıtı bir tavır benimsemekte ve iklimle ilgili karşıt olmadığı alanlarda da acil müdahalenin gereksiz olduğunu ve karbon salınımının çok maliyetli olduğunu ifade etmektedir. Grup, Brexit sürecini desteklemiş ve diğer ülkelerin çıkışı için de fırsat yarattığına inanmıştır. Bu durum da AB bütünleşmesine karşı olan Grubun Birliğe siyasi yönden nasıl zarar verebileceğini açık bir şekilde göstermektedir. Grup, COVID-19’un temel nedeni olarak göçü öne sürmüş ve egemen devletlerin daha iyi çözümler üreteceğini belirtmiştir. Göç sorununa da kültürel ve dinsel açıdan yaklaşan Grup, göçe karşı sert tutumuyla bilinmektedir. Tüm bu politikardan anlaşılacağı üzere Grubun düşünce yapısı dar kapsamlıdır. Yazarın da belirttiği gibi Grubun ideolojik yapısı popülist söyleme dayanmakta ve bu durum ötekiyi yaratmaktadır. Bu yüzden sorunların çözümü için Grubun yapacağı öneriler pek de sorunu çözecek gibi durmamaktadır. Partinin genç olması hasebiyle partinin politikaları az çalışılmıştır. Bu yüzden, yapılan bu çalışma Türkçe literatüre katkı sağlamıştır.

Beril Hakverir ise, Pan-Avrupacı ve liberal olan *Avrupa’yı Yenile (Renew Europe)* Grubunu kantitatif içerik yöntemi ve ikincil veriler ile araştırmıştır. Yazar, çalışmanın hazırlık aşamasında Avrupa’yı Yenile Grubunun nispeten yeni olması hasebiyle Grubun internet kaynaklarına başvuru yapmış ve bu kaynaklarda en çok kullandıkları kelimelerin COVID-19, hukuk, bütçe, dijitalleşme, iklim değişikliği ve Brexit olduğunu tespit etmiştir. Yazar, COVID-19’la mücadele için koordineli bir çalışmanın gerekliliğine ve çeşitli yardımların yapılması ihtiyacına vurgu yapan Grubun, sorunun çözümünde tek bir Avrupa yaklaşımının daha etkili olacağına inandığını belirtmiştir. Yazar COVID-19 krizine karşı Grubun tutumunu, iklim yasası için eylem ve politikalarını ve Grubun dezavantajlı bireylere karşı tutumları da açıklamıştır. Göç konusunda da değişen Grup şeffaf ve sürdürülebilir politikanın gerekliliğine dikkat çekmiştir. Ayrıca Yazar, Grubun diğer uluslararası kuruluşlarla dayanışmayı da desteklediğini belirtmiştir. Brexit sürecinde de Avrupa menfaatlerini koruyan Grup, AB ile BK arasında güçlü bir ortaklığı savunmuştur. Grubun Türkiye’ye yaklaşımı çalışmada yer almamıştır. Yazarın belirttiği gibi Grup, AB’nin sınırsız haklara sahip olması gerektiği anlayışına gelen eleştirilere çözüm bulamamıştır. Grubun yeni olmasından ve az çalışılmasından dolayı bu çalışma da Türkçe literatüre katkı sunmaktadır.

Son olarak, *Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular Grubu (European Conservatives and Reformists Group)* Mirzet Müezzinoğlu tarafından araŐtırılmıŐtır. Yazar, çalışmasında Grubun Avrupa yanlılığı veya karŐıtlıđından ziyade üçüncü bir yol sunduğunu; yani bir “orta yol” ve “yeni bir yön” sunduğunu belirtmiştir. Yazara göre Grup, “Avro-realizm” dâhilinde üye ÷lkelerin egemenliklerini korudukları bir AB’yi savunduklarını ve bu çerçevede üye ÷lkelerin kendi aralarındaki iliŐkilerin geliŐmesini destekledikleri bir yapı öngördüklerini ifade etmektedir. Ancak Grup üyeleri, “federal Avrupa” yaklaşımına karşı olduklarını da tekrarlamaktadır. Yazar, Grubun güvenlik konularının da AB’den ziyade NATO çerçevesinde geliŐmesi gerektiğine vurgu yaptığını ve AB’nin geleceğinin farklı olması ihtiyacını vurguladığını belirtmektedir. Ayrıca Grup, bugüne kadar AB’nin en büyük krizini Brexit olarak görmüŐ ve bu krizden sonra AB’nin kendisini eleŐtirmesi gerektiğini belirtmiştir. Göç konusunu da güvenlikçi bir bakış açısıyla düşünen Grup, bazı diğer partiler gibi bu konuda da birçok etmeni göz ardı etmiştir. Bu bakış açısı, sorunun çözümlünü zorlaŐtırmaktadır. Yazarın ifade ettiği gibi Batı Balkan ÷lkelerinin geliŐimine sıcak bakan Grup, Türkiye’nin AB üyeliğini desteklememekte ve AB’nin Türkiye’ye karşı üyelik kozunu kullanmaması ve iş birliği çerçevesinde iliŐkilerin geliŐmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu görüŐ de yukarıda belirtilen AB değerleri çerçevesinde eleŐtirilebilir. Grubun Avrupa őüphecisi gruplar içerisinde yer aldığı yukarıdaki ifadelerden anlaşılmaktadır. Bu gibi grupların dar bakıŐları AB’ye olan güvene zarar vermektedir. Yazarın, Grubun “Avro-realizm” kavramının içeriğini doldurmadığı yönündeki eleŐtirisi de dikkat çekicidir.

Kitapta yer alan çoğu çalışma tanımlayıcı ve açıklayıcı yöntemlerle hazırlanmıŐtır. AP’de bulunan kimi partiler AB entegrasyonunu desteklerken, kimisi Avrupa őüphecililiđini barındırmakta, kimisi de orta yol sunduğunu beyan etmektedir. Son zamanlarda sıkça dile getirilen sözler ise aslında Avrupa’da bulunan aşırı sağ partilerin dâhil AB’ye karşı olmadıklarını ama őüpheyle yaklaŐtıklarını göstermektedir. Burada tüm partilerin amacı aslında AB’yi kendi istedikleri yöne doğru şekillendirmektir. Sahip oldukları bu fikirler AP’de bulunan grupların temel politika alanlarını şekillendirmekte ve krizlere veya Türkiye gibi AB üyesi olmak isteyen ÷lkelere karşı politikalarına da etki etmektedir. Sonuç olarak hazırlanan kitap Türkçe literatüre katkı sağlamaktadır ve konu bakımından zengindir. Bu eser, AP’de bulunan partiler hakkında bilgiler sunuyor olması ve bu partilerin çeşitli krizlere karşı tutumlarını incelemesi açısından önemlidir. Bazı yazarların krizler haricinde farklı konular hakkında partilerin görüŐlerini belirtmesi veya aynı krizlere her yazarın odaklanmaması çalışmaya bütünlük yönden zarar veriyor gibi görünse de aslında çalışmanın farklı yönlerini belirtmektedir. Kitap, kullanılan dil bakımından da sade olması hasebiyle konuya ilgi duyan herkesin kolayca okuyabileceği ve anlayabileceği bir eser konumundadır.

Kaynakça:

- European Parliament (2022) “Powers and Procedures”, < <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/powers-and-procedures>> (11 Mart 2022).
- Öner, S. (2014) “Avrupa’da yükselen aşırı sağ, yeni ‘öteki’ler ve Türkiye’nin AB üyeliği”, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 13(1): 163-184.

Yusuf AVAR*

---

* Öğr. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Ofisi, e-posta: yusufavar9@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8507-9579.